

STEEL
SLANT
ECOSYSTEM

Participants

On 12 April 2019, a site visit was held for the participants of the 15th European competition in the former Huta Warszawa (Warsaw Steel Mill and the adjacent areas.

The site visit was attended by nine competition participants and the hosts.

The participants agreed for their pictures and other personal data to be published in this report.

Hosts from the Architecture & Spatial Planning Department of the City of Warsaw, members of the Competition Jury and representatives of Huta ArcelorMittal Warszawa (ArcelorMittal Steel Mill Warsaw):

1. Ewa Karpińska – spokesperson for Huta ArcelorMittal Warszawa
2. Edward Koźmik – real property management director for Huta ArcelorMittal Warszawa / Coinvest sp. z o.o.
3. Monika Konrad – Director of the Municipal Office of Spatial Planning and Development Strategy, member of the Jury, Warsaw
4. Prof. Sławomir Gzell – architect, member of the Jury, SARP (Association of Polish Architects) Warsaw, Warsaw University of Technology, Warsaw
5. Michał Tatjewski – architect, member of the Jury, SARP Warsaw, 22 Architekci, Warsaw
6. Hubert Trammer – architect, co-author of the competition rules, member of the Jury, Lublin University of Technology, Lublin / Warsaw
7. Maciej Kaufman – architect, co-author of the competition rules, Archigrest, Warsaw
8. Wojciech Kacperski – Architecture & Spatial Planning Department of the City of Warsaw
9. Maria Zielińska – Architecture & Spatial Planning Department of the City of Warsaw, Secretary of the competition

The agenda of the site visit

- 10:00** Start of the visit. Everyone gathered at the Parade Square (Plac Defilad). The participants received itineraries of the tour (below) and get on two buses which took them to the courtyard in front of the administration building of ArcleorMittal Warszawa.
- 11:00** Entering an enclosed area of the Steel Mill with the company's representatives. Tour of the Project Site, during which the hosts shared some key information on the spatial structure and history of, as well as plans with respect to, the area in question; they also listed its most important buildings. For more details, please see Section 2.1.
- 12:30** Arriving back at the courtyard in front of the Steel Mill gateway. End of the Project Site part of the site visit.
- 13:00** Tour round the open-access areas of the Strategic Site. Due to limited time and low temperature, a decision was made to skip point J (going to the bank of the Vistula) of the itinerary. It was also decided that the buses would not stop at point E (the campus of the Cardinal Stefan Wyszyński University), so the participants could only see the campus from their passenger seats. During the tour, the hosts provided background on the spatial structure and history of the visited areas. For more details, please see Section 2.2.
- 14:30** End of the tour round the Strategic Site. Return to the headquarters of the Architecture & Spatial Planning Department.
- 15:00** Lunch in the Department's conference room.
- 15:20** Seminar: presentation of the objectives of the 15th European Poland competition and selected projects from its previous editions in Warsaw. Discussion.
- 16:00** End of the study visit.

Start of the site visit

The site has been reached via Kasprowicz Street, the axis of which was originally linked to the spatial layout of Warsaw Steel Mill. To arrive at the main entrance to the Steel Mill, we had to drive around the buildings of the Metro Młociny transfer node, as they currently block the view from Kasprowicz Street of the Steel Mill office buildings to which they were originally linked spatially. Immediately upon arriving on site, the participants were shown the foreground to the main steel mill entrance. Participants' attention was drawn by:

- The structure at the Metro Młociny transfer node, due to its considerable size and functional limitation resulting from passengers having to go through bus terminals on their way from the metro station to the bus stops; the participants also took note of the site which, during the times of increased traffic to and from cemeteries, is used as a temporary bus stop for the special line connecting the transfer node and the Northern Municipal Cemetery.
- Green forest-like space, visible to the east and west of the node, separating the Steel Mill terrain from the nearby housing estates.
- The Galeria Młociny shopping centre, currently under construction – as noted by Michał Tatjewski, one of the competition jurors, it serves as an isolation function.

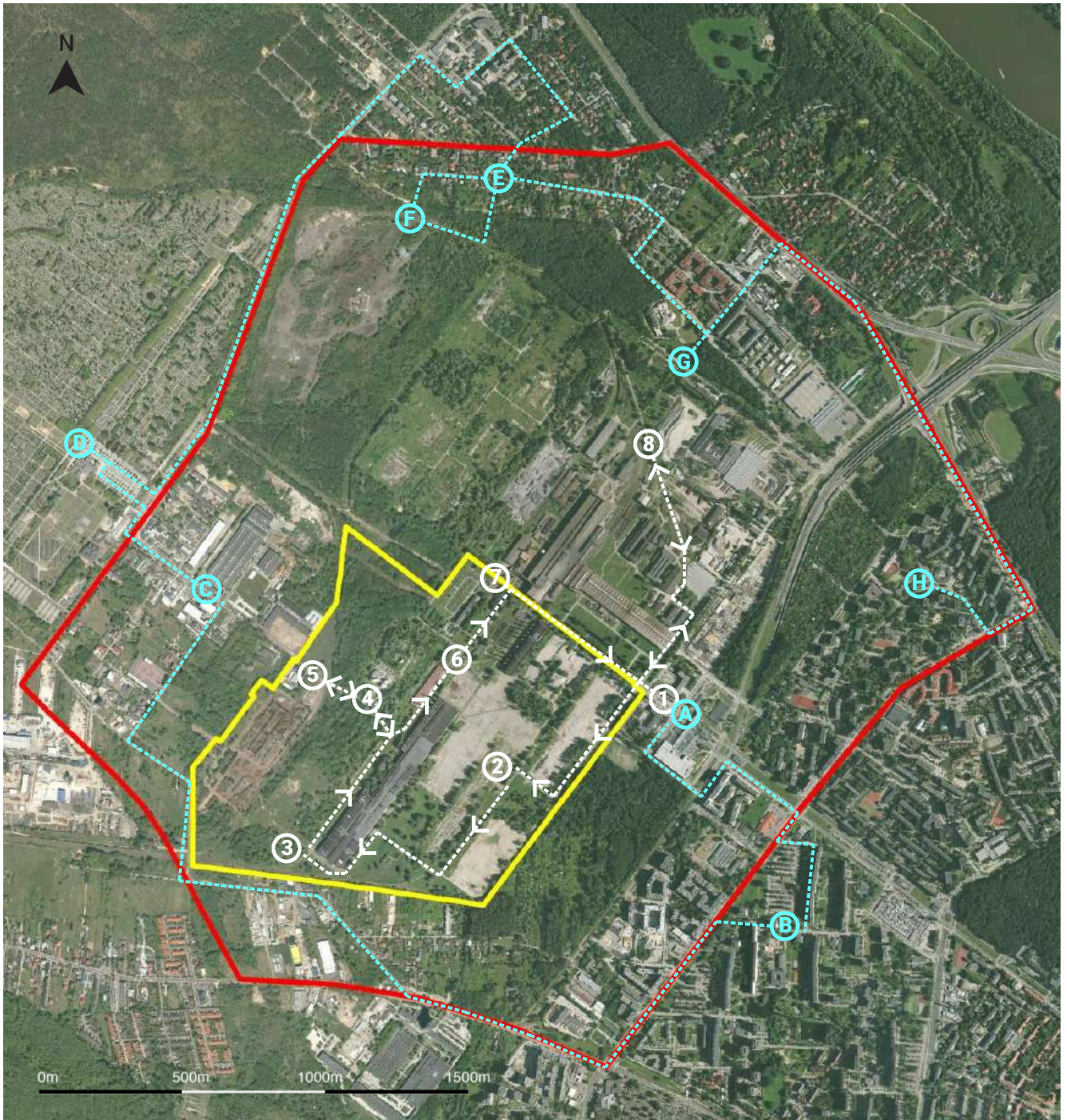
The tour of the Project Site

(1) At the courtyard between the administration buildings of the former Warsaw Steel Mill

(currently used as a parking area by the Steel Mill workers), the tour participants met with representatives of Huta ArcelorMittal. In front of the main gate, bearing the characteristic “mermaid and chimneys” emblem, there stands a rolling mill, today a monument, but formerly a machine used for many decades at the steel mill, where it had been designed and manufactured. Right behind the gate, there is a small shrine with a replica of the cross under which Rev. Popiełuszko celebrated holy Masses for the steelworkers during the martial law. After being welcomed, the participants were taken to the place where halls used to stand (2).

(2) The terrain left after the demolished production buildings

of the former Warsaw Steel Mill takes up the largest part of the Project Site. The terrain is flat, sparsely forested, with visible outlines of demolished buildings (not yet overgrown with vegetation). In some places, the elements of old underground installations (chimneys, wells, other infrastructure) are visible. During a stopover, the tour participants could watch some internal traffic with cars moving within the premises: passenger cars with the workers, and trucks collecting finished products.

The tour of the site inspection on 12 April 2019

- Project Site
- 1 the tour of the Project Site with stopovers
- Strategic Site
- A the tour of the Strategic Site with stopovers

Train passing

(3) Next, the group moved on **the former Finishing Shop**, the longest building here, currently serving as a warehouse and a quality control centre. The hall can be reached via gates through which trucks take out finished products. With the gates open, the participants could take some photos of the inside of the hall. The hall can be entered only with protective clothing on. Along the hall there runs a railroad siding, still in operation, which is used to deliver raw materials (scrap metal) to the Steel Mill. During a stopover, the participants could watch a short train transporting materials within the Steel Mill premises. An observation was made that the trains delivering scrap metal twice a day to the Steel Mill are slightly longer.

(4) Another stopover took place at the side of the road running through **a young ruderal forest**. The forest was not planted but grew spontaneously on an industrial area over a period of one or more decades. East of the forest, there is **an oxygen plant** which generates pure oxygen required for scrap melting. The western side of the forested land features an active **scrap yard** which collects scrap metal from the Warsaw region (accounting for 10% of the materials melted in the steel mill). As a target (by 2022), the scrap yard is to be moved closer to the steel plant, and its current area is to undergo land reclamation and be released for development.

(5) On their way to the next stopover, the participants could see smaller warehouse buildings, a transformer station, and the area of the electric substation. Then they stopped by the main steel mill road – an extension to Kasprowicza St. This is the place offering a view of the steel mill's heart – the steel plant in which steel is melted down.

(6) Having gone round the steel plant and the new rolling mill, we took a tour of **the production buildings** as seen from the north. From here, the following pieces of infrastructure are visible: the railroad siding (where scrap metal is transhipped), the pile driver hall, the old water tower, the steel plant, and the rolling mill. The Steel Mill representatives pointed to the casing of the pile driver unit which crushes scrap to pieces. It is made of moving wooden logs which, on impact from the pile driver, bend aside, absorbing the resulting energy. Outside of the plant's fence there is a high heap of earth dug out during the construction of Galeria Młociny, the shopping centre located nearby.

Returning to the administration buildings courtyard (1). During a short break, the participants had the opportunity to tour the main hall and a spiral staircase of the Steel Mill administration building characterised by interesting architectural design.

Inside the former
finishing shop

Site visit round the Strategic Area

- (A) **The Młociny hub** and the urban development axis formed by Kasprówicza St. can be seen from the courtyard in front of the ArcelorMittal administration building. The traffic to and from the metro station, the steel mill itself, and the neighbouring ZUS branch office (in the second administration building of the former Warsaw Steel Mill) as well as the shopping centre under construction, all require substantial parking space for passenger cars. These needs are not satisfied by the multi-storey park&ride car park available in the Młociny hub complex, so drivers park their cars wherever they see fit.
- (B) In **the Wawrzyszew** housing estate, the participants could see 12-storey residential blocks on Tołstoja St., a piece of architecture characteristic of this area. On their way to the next point of the tour, they crossed the railway tracks running to the Steel Mill (by Wólczyńska St.), near the Radiowo railway station.
- (C) **Placówka** – an area with service and production functions, but also featuring residential buildings; it is functionally and spatially separated from the rest of the city. During another stopover near the junction of Palisadowa and Opłotek Streets, the participants took a brief look, from the outside, at the former Norblin Non-Ferrous Metals Steel Mill and the surrounding, fairly disorderly arranged architecture.
- (D) **Northern Municipal Cemetery** – from the car park by the gate, the participants moved on to the area in front of the building which houses the cemetery chapel and secular funeral rooms. This was followed by a stopover at the crossing point of the main axes of Prof. Longin Majdecki's monumental project. The plan of the cemetery displayed there shows its spatial arrangement. It comprises the main axes, green spaces (linked to the axes and the cemetery plots incorporated in them), and a complex of cemetery vegetation winding along the contour lines and connecting the axes' end sections. Standing out in the open, on the vast, empty yard, the participants had to endure low temperatures and strong wind.
- (E) **The garden-city of Młociny.** Moving on the next item on their itinerary, we drove through the campus of the Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw at Wóycickiego St. We then stopped on Anny Jagiellonki St., from where the participants walked to the former site of the northern Steel Mill siding (there are still street lamps and pieces of crossties here).
- (F) From the siding, the group took a stroll to **the steel mill waste storage site**; as the waste was undergoing recultivation, the participants had to keep a safe distance. Just by the road, there are

The steel mill
waste storage site

deep excavations which offer a cross-sectional view of soil layers. Under the shallow-rooted young forest, several layers of steel mill waste (cinders, dust) mixed with trash are buried, and, a few meters deeper, there is sand and clay natural soil. Among the material laying on top of the heap, some random bricks could also be seen. On our way back to the stopover site, we drove through **the “Dęby Młocińskie” nature and landscape complex** which has the status of a relict of the Mazovia primeval forest.

(G) The next stopover, at the junction of **Encyklopedyczna and Heroldów Streets**, was where the first gate to the Warsaw Steel Mill used to stand, dating back to the time when the plant was being erected (before Kasprowicza St. was extended). Heroldów St. was marked out at the extension of the urban design axis of the late-

Baroque Brühl palace. Nowadays, many housing estates are being erected around the streets in question.

(H) The last stopover was at the centre of **the Wrzeciono housing estate**, near “okrągłak” (“the round building”) named so due to its circular shape, standing at the corner of Wrzeciono and Dorycka Streets. Having looked at the building, the participants were taken to the BAiPP (Architecture & Spatial Planning Department) at Marszałkowska St., going through the Wrzeciono estate along Wrzeciono St. up to Lindego St.

Questions asked by the participants during the site visit and the accompanying seminar

1. What was the rationale for choosing this year's Warsaw location for the European competition?

Answer: The location was chosen because of its link to the headline subject of this year's European competition, and also due to the fact that this place shows a genuine need for solutions that will offer the possibility of taking proper advantage of the competition areas. A critical issue is to steer the projects undertaken on the land adjacent but not belonging to Huta ArcelorMittal in such a way that they do not compromise the existence of the steel mill itself. The current owners of some of this land are planning to allocate it for residential purposes. From the point of view of Huta ArcelorMittal Warszawa, implementing this plan would mean that the new residents, due to the noise from the steel mill, would advocate for closing down its production.

2. Is Huta Arcelor-Mittal planning to utilise the waste heat generated during steel manufacturing?

Answer: Huta has explored the possibility of utilising waste heat, but has not found a technology which would guarantee no disruptions to the production process and, at the same time, an efficient use of thermal energy. We do not rule out, however, the possibility of utilising waste heat at some point in the future. Technological progress in this regard will likely result in some solutions which should allow waste energy to be put to use.

Panorama of the north-western part of Huta (point 6 on the plan)

3. Is the residential function allowed within the Project Site?

Answer: The residential function is not excluded in the zone marked in the Guidelines with letter "C". However, it is not allowed in zone "B" due to the temporary nature of the local structures.

4. Why is there a protection zone around the Oxygen Plant? What are the resulting limitations for designers?

Answer: Currently, there are no standards in place in Poland to limit land development around oxygen plant installations. However, since explosions in oxygen plants have happened in various places around the world, Huta ArcelorMittal Warszawa recommends that no facilities which can accommodate people be located within a 300 m radius from the plant. The site can house multi-storey garages, warehouses, and other spaces serving similar functions.

5. Is the dust covering the streets on the plant premises a by-product of the Steel Mill's operations? Is it harmful?

Answer: The dust observed in large quantities by one of the contestants is not the result of the steel mill's operations – it is regular dust, commonly found on the streets of any city. However, since nobody cleans it up on the steel mill premises, it piles up to high quantities. This dust is not hazardous.

6. Which is more important in the assessment of projects – the feasibility and compliance of the solutions with the criteria, or their visionary quality?

Answer: Europan is a competition designed to find solutions that can reveal new opportunities. When evaluating projects, the conditions of the study area and the search for the most desirable direction of development for this area are taken into account. The verdict of Europan's jury is to set and define the desired solutions. As in every competition, an issue to be considered is how to correctly balance the goals and the methods. This is analysed each time during project evaluation.

Pile driver hall

The site visit participants

Steel Plant Ecosystem

European 15 Poland site visit report

Commissioned by the Architecture & Spatial Planning
Department of the City of Warsaw.

Authors:

Hubert Trammer, Lublin University of Technology,
Faculty of Civil Engineering and Architecture

Marcin Maraszek, Archigrest sp. z o.o.

Maciej Kaufman, Archigrest sp. z o.o.

Graphics:

Archigrest sp. z o.o.

Coordination Team for European 15 Warsaw in Architecture & Spatial Planning Department of the City of Warsaw:

Tomasz Zemła

Maria Zielińska

Magdalena Mazurek

Tomasz Pniewski

**We would like to thank the management and
the press office of Huta Arcelor-Mittal for their
warm welcome on the Huta premises, and for the
knowledge they shared with us.**

Warszawa, 2019

EKOSYSTEM
HUTY

Uczestnicy

Wizja lokalna uczestników 15. edycji konkursu Europan na terenie dawnej Huty Warszawa oraz przyległych obszarach miała miejsce 12 kwietnia 2019.

W wizji lokalnej wzięło udział 9 uczestników konkursu oraz gospodarze.

Żaden z uczestników wizyty nie sprzeciwił się publikacji swojego wizerunku w niniejszym raporcie.

Gospodarze reprezentujący Biuro Architektury i Planowania Przestrzennego, członków Sądu Konkursowego i Hutę ArcelorMittal Warszawa:

1. Ewa Karpińska – rzecznik prasowy Huty ArcelorMittal Warszawa
2. Edward Koźmik – dyrektor zarządzający nieruchomościami Huty ArcelorMittal Warszawa / Coinvest sp. z o.o.
3. prof. Sławomir Gzell – architekt, członek Jury, SARP Warszawa, Politechnika Warszawska, Warszawa
4. Monika Konrad – Dyrektor Miejskiej Pracowni Planowania Przestrzennego i Strategii Rozwoju, członek Jury, Warszawa
5. Michał Tatjewski – architekt, członek Jury, SARP Warszawa, 22 Architekci, Warszawa
6. Hubert Trammer – architekt, współautor wytycznych konkursu, członek jury, Politechnika Lubelska, Lublin / Warszawa
7. Maciej Kaufman – architekt, współautor wytycznych konkursu, Archigrest, Warszawa
8. Wojciech Kacperski – Biuro Architektury i Planowania Przestrzennego M. St. Warszawy
9. Maria Zielińska – Biuro Architektury i Planowania Przestrzennego M. St. Warszawy, sekretarz konkursu

Przebieg wizji lokalnej

- 10:00** Początek wizji lokalnej. Zbiórka na Placu Defilad. Uczestnicy otrzymują plany z oznaczeniem przebiegu trasy zwiedzania (poniżej). Przejazd dwoma busami na teren plac przed budynkiem administracyjnym ArcleorMittal Warszawa.
- 11:00** Wjazd na teren zamknięty Huty w towarzystwie przedstawicieli przedsiębiorstwa. Zwiedzanie Obszaru Projektu [Project Site], podczas którego gospodarze przekazali najważniejsze informacje odnośnie struktury przestrzennej, historii i planów wobec terenu opracowania a także obejrzelili najważniejsze budynki na obszarze. Szczegółowy przebieg opisano w punkcie 2.1.
- 12:30** Powrót na plac przed bramą Huty. Zakończenie części dotyczącej Obszaru Projektu. Część uczestników decyduje się odłączyć od grupy.
- 13:00** Wycieczka autobusowa po ogólnodostępnych terenach Obszaru Studialnego [Strategic Site]. Z uwagi na małą ilość czasu i niską temperaturę, zdecydowano się pominąć punkt J (zejście nad brzeg Wisły). W punkcie E (kampus Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego przy ul. Wóycickiego) zdecydowano się nie zatrzymywać - Uczestnicy mieli okazję zobaczyć kampus jedynie z okien busów. Podczas objazdu gospodarze przekazali najważniejsze informacje o strukturze przestrzennej i historii odwiedzanych obszarów. Szczegółowy przebieg opisano w punkcie 2.2.
- 14:30** Zakończenie objazdu Obszaru Studialnego. Powrót do Biura Architektury i Planowania Przestrzennego.
- 15:00** Przerwa obiadowa w sali konferencyjnej BAiPP.
- 15:20** Seminarium: prezentacja założeń 15. edycji European Polska oraz wybranych projektów z poprzednich edycji konkursu w Warszawie. Dyskusja.
- 16:00** Zakończenie wizyty studialnej.

Początek wizji lokalnej

Dojazd na teren wizji lokalnej wiódł ulicą Kasprowicza z osiã został pierwotnie powiązany układ przestrzenny Huty Warszawa. Podczas dojazdu przed główny wjazd na teren Huty trzeba było objechać dookoła zabudowania węzła przesiadkowego Metro Młociny, które obecnie zasłaniają widok z ulic Kasprowicza na pierwotnie powiązane z nią przestrzennie budynki administracyjne huty. Bezpośrednio po dojeździe na miejsce uczestnikom zostało pokazane przedpole głównego wejścia na teren huty. Uwaga została zwrócona na:

- zabudowania węzła przesiadkowego Metro Młociny ze zwróceniem na jego znaczne rozmiary oraz funkcjonalną niedogodność związaną z koniecznością przejścia przez dojazdy dla autobusów w drodze ze stacji metra na przystanki; wskazane zostało także miejsce w którym w okresie masowych dojazdów na cmentarze wyznaczany jest tymczasowo przystanek specjalnej linii autobusowej łączącej węzeł z Komunalnym Cmentarzem Północnym.
- widoczną na wschód i zachód od terenu węzła, mającą charakter leśny zieleni izolacyjną oddzielającą tereny Huty od pobliskich osiedli.
- będące traktami budowy centrum handlowe Galeria Młociny – juror konkursu Michał Tatjewski zwrócił uwagę iż stanowi ono zabudowę izolacyjną.

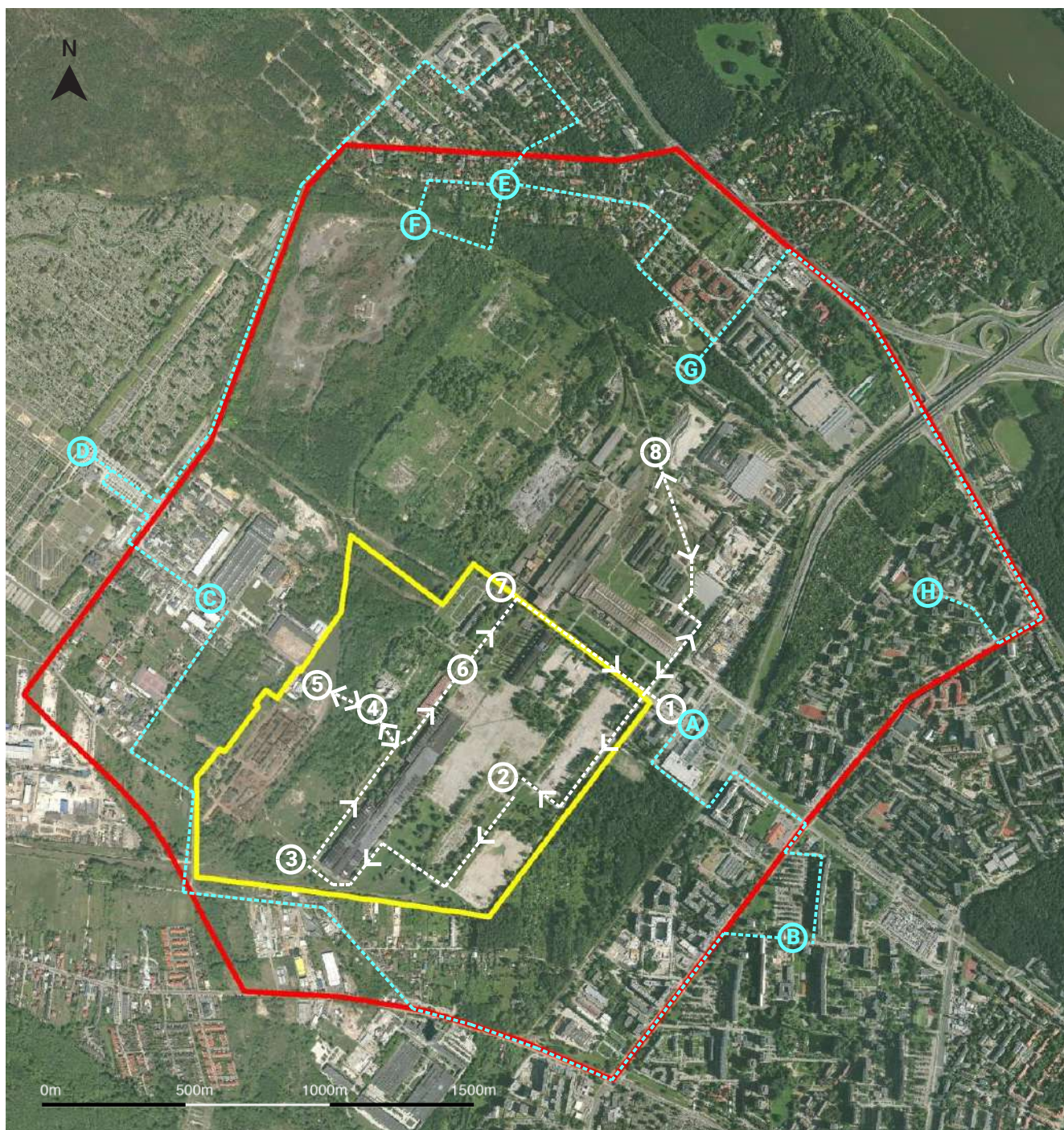
Przebieg wizji lokalnej na Obszarze Projektu

(1) Na placu pomiędzy budynkami administracyjnymi dawnej Huty Warszawa

(działającym dziś jako parking dla pracowników Huty), Uczestnicy spotkali się z przedstawicielami Huty ArcelorMittal. Przed główną bramą zakładu, ozdobioną charakterystycznym godłem z syrenką i kominami, stoi w formie pomnika dawna walcarka – urządzenie zaprojektowane, wykonane i przez dziesięciolecia pracujące w hucie. Tuż za bramą znajduje się kapliczka z repliką krzyża, pod którym w stanie wojennym ks. Popiełuszko odprawiał msze dla hutników. Po przywitaniu uczestnicy zostali przewiezieni do miejsca po wyburzonych halach (2).

(2) Teren po wyburzonych budynkach produkcyjnych

dawnej Huty Warszawa stanowi największą część Obszaru Projektu. Teren jest płaski, słabo zadrzewiony, z widocznymi zarysami rozebranych budynków (jeszcze nie porośniętymi roślinnością). W niektórych miejscach widoczne są elementy dawnych instalacji podziemnych – kominki, studzienki itp. infrastruktura. Podczas postoju można było zaobserwować wewnętrzny ruch samochodów po terenie: osobowych z pracownikami i ciężarowych – odbierających gotowe produkty.

Trasa wizji lokalnej 15 kwietnia 2019

- Obszar Projektu
- 1 trasa zwiedzania Obszaru Projektu z punktami postojów
- Obszar Studialny
- A trasa zwiedzania Obszaru Studialnego z punktami postojów

Przejazd pociągu

- (3) Grupa przemieściła się następnie busami pod **dawną Wykańczalnię**. Jest to najdłuższa hala zakładu dziś pełniąca funkcję magazynu z kontrolą jakości. Do hali prowadzą bramy, przez które wywożone są ciężarówkami gotowe produkty. Uczestnicy robią z zewnątrz fotografie wnętrza hali. Wzdłuż hali prowadzi używana dziś bocznicą kolejowa, którą dowożona jest większość surowca (złomu) do Huty. Podczas postoju uczestnicy mieli okazję obserwować przejazd krótkiego pociągu dokonującego przewozu materiałów wewnątrz terenu huty. Została zwrócona uwaga, iż przyjeżdżające na teren Huty dwa razy na dobę pociągu dowożące złom są dużo dłuższe.
- (4) Kolejny postój miał miejsce na poboczu drogi wiodącej przez **młody las o ruderalnym charakterze**. Las nie został nasadzony, ale wyrósł samorodnie w przeciągu kilkunastu-kilkudziesięciu lat na terenach przemysłowych. Po jego wschodniej stronie znajduje się instalacja **tlenowni**, w której pozyskiwany jest czysty tlen potrzebny w procesie topienia złomu. Po zachodniej stronie terenu zadrzewionego znajduje się działająca **złomownia**, zbierająca złom stalowy z regionu Warszawy, stanowiąca ok. 10% surowca przetapianego w hucie. Złomownia ma zostać docelowo (do 2022 roku) przeniesiona bliżej stalowni, a obecny jej teren ma zostać zrehabilitowany i uwolniony pod zabudowę.
- (5) W drodze do kolejnego postoju, uczestnicy mogli z okien busów obserwować mniejsze budynki magazynowe, stację transformatorową i teren podstacji elektrycznej. Kolejny przystanek nastąpił przy głównej drodze huty – przedłużeniu ul. Kasprowicza. Widać stąd „serce” huty – stalownię, w której odbywa się przetop stali.
- (6) Po objechaniu stalowni i nowej walcowni, oglądaliśmy **budynki produkcyjne huty** od północy. Z tego punktu widać: bocznicę kolejową, na której przeładowywany jest złom, halę kafara, starą wieżę ciśnień oraz stalownię i walcownię. Na zewnątrz ogrodzenia zakładu widoczna jest wysoka hałda ziemi wykopanej podczas budowy pobliskiego centrum handlowego Galeria Młociny. Przedstawiciele Huty wskazali na obudowę urządzania kafara, który rozbija złom. Jest ona wykonana z ruchomych drewnianych bali, które w momentach uderzeń kafara odchylają się, absorbując energię uderzenia.

Powrót na plac przed budynkami administracyjnymi (1). Podczas krótkiej przerwy możliwość zwiedzenia holu głównego i spiralnej klatki schodowej budynku administracyjnego Huty o interesującej architekturze.

Wnętrze dawnej
wykańczalni

Przebieg wizji lokalnej na trasie wokół Obszaru Studialnego

(A) Węzeł Młociny i oś urbanistyczna ul. Kasprowicza są widoczne z placu przed budynkiem administracyjnym ArcelorMittal. Sama huta jak i sąsiedni oddział ZUS (mieszczący się w drugim z budynków administracyjnych dawnej Huty Warszawa) oraz trwająca budowa centrum handlowego, generują duże zapotrzebowanie na miejsca postojowe dla samochodów osobowych. Nie zaspokaja ich wielopoziomowy park+ride znajdujący się w kompleksie węzła Młociny. Samochody są parkowane w każdym nadającym się do tego miejscu.

(B) Na **osiedlu Wawrzyszew**, uczestnicy mieli okazję zobaczyć typowe dla tego osiedla 12-piętrowe bloki mieszkalne przy ul. Tołstoja, pomiędzy które wjechały busy. W drodze do kolejnego punktu programu trasa zwiedzania przecina na wysokości stacji kolejowej Radiowo, tory prowadzące do Huty (przy ul. Wólczyńskiej).

(C) Placówka – teren o charakterze produkcyjnym, usługowym, ale też mieszkaniowym, wyraźnie odcięty od reszty miasta. Podczas postoju przy skrzyżowaniu ulic Palisadowej i Opatok, uczestnicy oglądali pobieżnie z zewnątrz dawną Hutę Metali Kolorowych Norblin oraz okoliczną dość chaotyczną zabudowę.

(D) Cmentarz Komunalny Północny – z parkingu przed bramą, uczestnicy przeszli na plac przed budynkiem mieszczącym kaplicę cmentarną, oraz sale pogrzebowe do ceremonii świeckich. Nastąpił postój w miejscu gdzie krzyżują się główne osie monumentalnego założenia projektu prof. Longina Majdeckiego. Na znajdującym się tam planie cmentarza został pokazany jego układ przestrzenny – ze wspomnianymi głównymi osiami, układami zieleni (powiązanymi z osiami, a także wkomponowanymi w kwatery cmentarza), oraz wijącą się wzdłuż poziomomic zespołem zieleni cmentarza łączącym końcowe odcinki głównych osi. Uczestnikom wycieczki dają się we znaki niska temperatura i silny wiatr na rozległej pustej powierzchni placu.

(E) Miasto-ogród Młociny. W drodze do kolejnego punktu zwiedzania, busy przejechały (bez zatrzymywania) przez kampus Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego przy ul. Wóycickiego. Busy zatrzymały się przy ul. Anny Jagielonki, skąd uczestnicy przeszli na teren dawnej północnej bocznic kolejowej Huty, obecnie rozebranej (fragmenty podkładów kolejowych i latarnie na terenie).

(F) Z bocznic kolejowej grupa przeszła pieszo na teren **składowiska odpadów pohutniczych** w rekultywacji, które, z uwagi na trwające tam prace, oglądnęła z bezpiecznej odległości. Przy

drodze znajdują się głębokie wykopy, które pozwalają zobaczyć warstwy gruntu w przekroju: pod płytko zakorzenionym młodym lasem znajduje się kilka warstw odpadów produkcji hutniczej (żużle/pyły) przemieszanych ze śmieciami; kilka metrów pod nimi – piaszczysto-gliniasty grunt rodzimy. Wśród materiału na hałdzie widoczne były także luźno rozmieszczone cegły. Droga powrotna do busów wiodła przez **zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dęby Młocińskie”** – relikwiny puszczy mazowieckiej.

(G) W miejscu kolejnego postoju – **u zbiegu ul. Encyklopedycznej i Heroldów** – znajdowała się pierwsza brama na teren powstającej Huty Warszawa (zanim przedłużono ul. Kasprówiczą). Ulica Heroldów została wytyczona na przedłużeniu osi urbanistycznej późnobarokowego pałacu

Brühla. Współcześnie w okolicy wymienionych ulic powstaje wiele osiedli mieszkaniowych, które także pokazano uczestnikom.

(H) Ostatni przystanek miał miejsce w centrum **osiedla Wrzeciono**, przy charakterystycznym „okrągłaku” – budynku usługowym na planie koła znajdującym się u zbiegu ulic Wrzeciono i Doryckiej. Po obejrzeniu budynku, uczestnicy zostali przewiezieni do siedziby BAiPP przy ul. Marszałkowskiej z przejazdem po drodze przez osiedle Wrzeciono ulicą Wrzeciono do ulicy Lindego.

Pytania zadane przez uczestników podczas wizji lokalnej oraz towarzyszącego jej seminarium

1. Z czego wynika wybór tegorocznej warszawskiej lokalizacji do konkursu European?

Odpowiedź: Teren został wybrany ze względu na związek z tematem tegorocznej edycji konkursu European, a także ze względu na to, iż istnieje w tym miejscu realna potrzeba znalezienia rozwiązań, które pozwolą na odpowiednie wykorzystanie terenów objętych konkursem. Newralgiczną kwestią jest ukierunkowanie inwestycji na terenach sąsiadujących z Huta ArcelorMittal Warszawa, a nienależących do niej, tak aby inwestycje te nie zagrażały funkcjonowaniu samej huty. Obecni właściciele części spośród tych terenów pragną przeznaczyć je pod budownictwo mieszkaniowe. Realizacja tego planu mogłaby oznaczać, iż nowi mieszkańcy ze względu na produkowany przez hutę hałas mogliby naciskać na likwidację produkcji w hucie.

2. Czy Huta Arcelor-Mittal zamierza wykorzystać ciepło odpadowe wytwarzane w procesie produkcji stali?

Odpowiedź: Huta badała możliwość wykorzystania ciepła odpadowego, ale nie znalazła technologii, która gwarantowałaby jednocześnie nieprzerywanie produkcji i wykorzystanie energii cieplnej. Wykorzystanie ciepła odpadowego nie jest jednak wykluczone w przyszłości. Postęp technologiczny na tym polu doprowadzi zapewne do wypracowania rozwiązań pozwalających na wykorzystanie energii odpadowej.

Panorama północno-zachodniej części Huty (punkt (6) na planie)

3. Czy na terenie Obszaru Projektu wolno lokalizować funkcję mieszkaniową?

Odpowiedź: Funkcja mieszkaniowa nie jest wykluczona w strefie oznaczonej w Wytycznych jako "C". Nie jest natomiast dopuszczona w strefie "B" ze względu na tymczasowy charakter zagospodarowania.

4. Z czego wynika strefa ochronna wokół Tlenowni? Jakie ograniczenia nakłada to na projektantów?

Odpowiedź: Obecnie nie istnieją w Polsce normy ograniczające zagospodarowanie wokół instalacji tlenowni. Ponieważ jednak w różnych miejscach na świecie zdarzały się wybuchy instalacji tlenowni, Huta ArcelorMittal Warszawa zaleca, aby w promieniu 300 m od tlenowni nie lokować pomieszczeń na pobyt ludzi. Mogą tu być lokowane garaże wielopoziomowe, magazyny i inne obiekty o podobnej funkcji.

5. Czy pył, zalegający wzdłuż ulic na terenie zakładu jest produktem ubocznym działalności huty i czy jest szkodliwy?

Odpowiedź: Pył, na którego duże ilości zwrócił uwagę jeden z uczestników konkursu, nie jest wynikiem działalności huty. Jest to kurz naturalnie zbierający się na jezdniach, podobnie jak na każdej ulicy w mieście. Na terenie huty nikt jednak go nie uprząta, stąd duże jego ilości. Pył ten nie jest szkodliwy.

6. Czy przy ocenie projektów bardziej brana jest pod uwagę realność rozwiązań i ich zgodność z uwarunkowaniami, czy też ich wizjonerstwo?

Odpowiedź: European jest konkursem nastawionym na wyszukiwanie rozwiązań pokazujących nowe możliwości. Przy ocenie projektów brane są pod uwagę uwarunkowania terenu opracowania, oraz poszukiwanie najbardziej pożądanego kierunku rozwoju dla terenu opracowania. Werdykt Europeanu w założeniu ma wyznaczać pożądane rozwiązania. Jak w każdym konkursie pozostaje kwestia wyważenia proporcji między celami a środkami. Jest to rozważane każdorazowo przy ocenie projektów.

Hala kafara

Uczestnicy wizji lokalnej

Europan 15 Polska. Ekosystem Huty. Sprawozdanie z wizji lokalnej 12 kwietnia 2019

Opracowanie na zlecenie Biura Architektury
i Planowania Przestrzennego Urzędu m. st. Warszawy.

Autorzy:

Hubert Trammer — Politechnika Lubelska,
Wydział Budownictwa i Architektury

Marcin Maraszek — Archigrest Sp. z o.o.

Maciej Kaufman — Archigrest Sp. z o.o.

Opracowanie graficzne:

Archigrest Sp. z o.o.

Zespół koordynujący Europen 15 Warszawa w Biurze Architektury i Planowania Przestrzennego Urzędu m.st. Warszawy:

Tomasz Zemła

Maria Zielińska

Magdalena Mazurek

Tomasz Pniewski

**Dziękujemy dyrekcji i biurowi prasowemu Huty
Arcelor-Mittal za ciepłe przyjęcie na terenie Huty
i przekazaną wiedzę.**

Warszawa, 2019